

МАТЕРІАЛИ

НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ,
ПРИСВЯЧЕНОЇ 25-РІЧЧЮ
ФАРМАЦЕВТИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ

**ФАРМАЦЕВТИЧНА ОСВІТА,
НАУКА ТА ПРАКТИКА:
СТАН, ПРОБЛЕМИ,
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

19-20 ГРУДНЯ 2023
КИЇВ

НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ О. О. БОГОМОЛЬЦЯ
ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

**ФАРМАЦЕВТИЧНА ОСВІТА, НАУКА ТА
ПРАКТИКА: СТАН, ПРОБЛЕМИ,
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

Матеріали
науково-практичної конференції з міжнародною
участю, присвяченої 25-річчю фармацевтичного
факультету Національного медичного університету
імені О. О. Богомольця

19-20 грудня 2023 року м. Київ

Київ – 2023

УДК 615.03+[378.147:615](06)

Ф 22

Фармацевтична освіта, наука та практика: стан, проблеми, перспективи розвитку : матеріали наук.-практ. конф. з міжнар. участю, присвяченої 25-річчю фармацевт. ф-ту Нац. мед. ун-ту імені О. О. Богомольця, 19-20 груд. 2023 р. м. Київ / Нац. мед. ун-т імені О. О. Богомольця, Фармацевт. ф-т; уклад. та відп. за вип.: Т. Д. Рева, І. А. Костюк. – Київ, 2023. – 475 с.

ОРГАНІЗАТОР
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ О.О. БОГОМОЛЬЦЯ
ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

КУЧИН Юрій Леонідович, ректор, член-кореспондент НАМН України, д-р мед. наук, професор – голова організаційного комітету

НАУМЕНКО Олександр Миколайович, перший проректор з науково-педагогічної роботи та післядипломної освіти, член-кореспондент НАМН України, д-р мед. наук, професор – заступник голови організаційного комітету

ЗЕМСКОВ Сергій Володимирович, проректор з наукової роботи та інновацій, д-р мед. наук, професор – заступник голови організаційного комітету

СКРИПНИК Рімма Леонідівна, проректор з науково-педагогічної роботи, міжнародних зв'язків та європейської інтеграції, д-р мед. наук, професор – заступник голови організаційного комітету

РЕВА Тетяна Дмитрівна, декан фармацевтичного факультету, д-р пед. наук, професор – заступник голови організаційного комітету

НІЖЕНКОВСЬКА Ірина Володимирівна, гарант освітньо-професійної програми «Фармація», д-р мед. наук, професор – заступник голови організаційного комітету

КОСТЮК Ірина Анатоліївна, канд. фарм. наук, доцент – відповідальний секретар

Укладачі та відповідальні за випуск

РЕВА Тетяна Дмитрівна, декан фармацевтичного факультету, д-р пед. наук, професор

КОСТЮК Ірина Анатоліївна, канд. фарм. наук, доцент

ISBN-978-966-460-165-5

© Т. Д. Рева

© І. А. Костюк

94 % опитаних використовує онлайн-платформи для навчання, 86 % опитаних користується онлайн-платформами для вивчення всіх дисциплін.

Ключову роль в виборі даного засобу навчання відіграють: зручність для систематизації та пригадування матеріалу (вибір 61,6 % опитаних), можливість опрацьовувати матеріал у будь-якому місці (53 %), постійний доступ до освітніх матеріалів (42,4 %). Реалії сьогодення диктують свої умови і перевагою онлайн платформ для навчання стає можливість забезпечення гнучкості навчального процесу.

Висновки. Таким чином дослідження демонструє актуальність застосування освітніх онлайн платформ та потребу розвитку даного засобу організації навчання. Адже українських медичних онлайн платформ для навчання досі дуже мало не зважаючи на попит серед студентів. За даними анкетування 50,3 % здобувачів освіти охоче користувалися б навіть платними українськими навчальними онлайн платформами. Створення сучасних навчальних медичних онлайн платформ з використанням інноваційних навчальних технік задовільнить освітні потреби здобувачів вищої медичної освіти та допоможе організувати ефективну самостійну навчально-пізнавальну діяльність.

НАУКОВО-МЕТОДИЧНІ УМОВИ ІНТЕГРАЦІЇ ТРАДИЦІЙНИХ ТА ДИСТАНЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАННІ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ХІМІЇ МАЙБУТНІХ МАГІСТРІВ ФАРМАЦІЇ

Бут І.О.

Кафедра хімії ліків та лікарської токсикології
Національний медичний університет імені О.О. Богомольця
м. Київ, Україна

Вступ. Професійна підготовка майбутніх фармацевтів у закладах вищої медичної (фармацевтичної) освіти України під час воєнного стану потребує пошуку нових підходів в організації освітнього процесу, зокрема й навчання фармацевтичної хімії. Це б дало змогу окреслити умови поєднання традиційних й інноваційних технологій для забезпечення ефективного процесу навчання майбутніх магістрів фармації.

Мета дослідження. Визначити науково-методичні умови інтеграції традиційних і дистанційних технологій у вивченні фармацевтичної хімії майбутніх магістрів фармації.

Методи дослідження. Теоретичний та емпіричний аналіз, синтез, узагальнення для вивчення наукових джерел, матеріалів теоретичних досліджень з метою поєднання традиційних та дистанційних технологій у навчанні майбутніх магістрів фармації.

Результати. Аналіз наукових джерел й вітчизняного досвіду закладів вищої медичної (фармацевтичної) освіти дав змогу виявити значний інтерес

учених й освітян до організації самостійної роботи студентів фармацевтичного факультету засобами блог-технологій (І. Ніженковська, О. Бут, О. Головченко); з'ясування особливостей упровадження інноваційних технологій вивчення хімічних дисциплін в умовах комп'ютерно орієнтованого освітнього середовища (В. Калібабчук, О. Костирко, В. Сліпчук, О. Чхало, Т. Рева); імплементації технологій переходу до змішаної форми навчання (Ю. Колесник, М. Авраменко, С. Моргунцова, О. Рижов, Н. Іванькова) тощо.

Студіювання інформаційних джерел уможливило виокремлення найбільш суттєвих переваг дистанційних технологій: 1) екстериторіальність; 2) синхронний і асинхронний режими взаємодії учасників освітнього процесу; 3) одночасне вивчення декількох навчальних дисциплін; 4) практичне опанування здобувачами вищої освіти інструментів інформаційних та телекомунікаційних ресурсів. Традиційні технології дають змогу долати такі недоліки дистанційного навчання, як: 1) брак довготривалого прямого контакту між учасниками освітнього процесу; 2) проблеми віртуального виховання; 3) етичні проблеми, зокрема й ті, що пов'язані з академічною недоброчесністю; 4) складнощі щодо формування практичних умінь та навичок тощо.

Досвід викладацької діяльності дає підґрунтя дійти висновку про те, що застосування традиційних технологій у Національному медичному університеті імені О.О. Богомольця має свої особливості в період запровадження карантинних обмежень і воєнного стану в країні. Так, лекції під час дистанційного навчання не передбачають прямого спілкування з викладачем, в синхронному або асинхронному режимах. Практика свідчить, що ефективними є відеолекції. Проте, на переконання викладачів і здобувачів вищої освіти, аудиторна робота дає більш об'єктивну інформацію про особливості сприйняття навчального матеріалу студентом, створює динамічний зворотний зв'язок між усіма учасниками освітнього процесу.

Так, на фармацевтичному факультеті Національного медичного університету імені О.О. Богомольця успішно використовуються вебресурси (документи з планування освітнього процесу, відеолекції, практичні заняття з методичними рекомендаціями щодо їхнього виконання; журнал оцінок тощо) з навчальної дисципліни «Фармацевтична хімія» кафедри хімії ліків та лікарської токсикології, які розміщено на дистанційній платформі LİKAR_NMU.

Реалізації потенціалу інформаційно-комунікаційних технологій у навчанні фармацевтичної хімії майбутніх магістрів фармації сприяло розроблення електронного навчального курсу «Фармацевтична хімія», який створено для студентів 5-8 семестру. Доробок являє комплекс навчально-методичних матеріалів (відеолекції, е-практичні заняття, завдання для самостійної роботи студентів тощо) з означеної дисципліни, створений з урахуванням особливостей аудиторно-дистанційної форми навчання. Особливістю оновленого електронного навчального курсу «Фармацевтична хімія» Національного медичного університету імені О.О. Богомольця є те, що у 2022–2023 н.р. його було доповнено добіркою вебкейсів до змістових модулів.

Висновок. Викладене створює підґрунтя для узагальнення й упровадження в освітню практику закладів вищої медичної (фармацевтичної) освіти України досвіду професорсько-викладацького колективу кафедри хімії ліків та лікарської токсикології фармацевтичного факультету Національного медичного університету імені О.О. Богомольця з питань інтеграції традиційних й дистанційних технологій.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ КОМПОНЕНТ СИСТЕМИ ОСВІТИ МАЙБУТНІХ ФАРМАЦЕВТІВ

Чечотіна С.Ю., Луценко Р.В., Сидоренко А.Г., Власенко Н.О., Дев'яткіна Н.М.,
Луценко О.А.

Кафедра фармакології, клінічної фармакології та фармації
Полтавський державний медичний університет
м. Полтава, Україна

Вступ. Ідея безперервної освіти є сучасним трендом. Особистісний розвиток кожної людини відбувається впродовж життя шляхом формальної, неформальної та інформальної освіти. Держава визнає та заохочує до здобуття освіти усіх видів, а також створює умови для розвитку суб'єктів освітньої діяльності, що надають відповідні освітні послуги. Результати навчання, здобуті шляхом неформальної та/або інформальної освіти, визнаються в системі формальної освіти в порядку, визначеному законодавством (стаття 8 Закону України «Про освіту»). Для підготовки висококваліфікованих, компетентних, високоосвічених фахівців у фармацевтичній галузі охорони здоров'я важливо застосовувати в освітньому процесі такі форми, засоби і прийоми навчання, інноваційні методики, що сприятимуть підвищенню пізнавального інтересу здобувачів освіти. Активне, самостійне, додаткове здобуття знань на освітніх платформах сприяє мотивації студентів до навчання, формуванню вмій та навичок, кращому використанню їх на практиці. Визнання результатів навчання, здобутих здобувачами шляхом неформальної освіти є актуальним питанням для сучасного освітнього процесу.

Мета дослідження. Проаналізувати результати навчання здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ОПІ Фармація здобутих шляхом неформальної освіти з освітньої компоненти Фармакологія.

Результати. Неформальна освіта може здійснюватися в очній формі (професійні курси, тренінги, майстер-класи, семінари, професійне стажування тощо) та в дистанційній формі (дистанційні курси, вебінари, онлайн-курси). Ця освіта є доповненням та/або альтернативою формальної освіти. Надавати неформальну освіту мають право: неурядові установи, приватні особи, навчальні, просвітницькі центри, громадські об'єднання і спілки, платформи дистанційного навчання. Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти в Полтавському